

سوالات تستی فصل چهارم علوم و فنون - دوازدهم انسانی (پرواز)

درس ۱۰: سبک‌شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی

۱- کدام گزینه زیر، مربوط به سطح ادبی سبک‌شناسی شعر معاصر است؟

- ۱) صمیمانه و متواضعانه بودن لحن شاعر
- ۲) بهره‌گیری کمتر از تمثیل و نماد در سال‌های نخستین
- ۳) کوتاه، عینی، مشخص و بیرونی بودن توصیف پدیده‌ها
- ۴) پسندیده بودن ابهام و معنی‌گریزی

۲- همه گزینه‌ها به جز گزینه درباره شعر معاصر صحیح است.

- ۱) گرایش به نماد در تصاویر شعر معاصر بیشتر می‌شود.
- ۲) انتخاب وزن، متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است.
- ۳) فقط قالب نیمایی و سپید در شعر معاصر هست و قالب سنتی وجود ندارد.
- ۴) ابهام در شعر معاصر پسندیده است.

۳- کدام یک از گزینه‌های زیر از موارد سطح فکری شعر دوره معاصر نیست؟

- ۱) مخاطب شعر عامه مردم هستند.
- ۲) معشوق در ادبیات معاصر شعر فارسی زمینی است.
- ۳) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است.
- ۴) مدح و ذم و هجو در شعر این دوره بسیار زیاد است.

۴- باتوجه به سطح ادبی نثر دوره معاصر کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱) در این دوره نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند.
- ۲) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره طولانی، درونی و ذهنی است.
- ۳) قالب‌ها و ساختار داستانی این دوره متنوع و گوناگون است.
- ۴) سبک جمال‌زاده و سبک آل احمد در این دوره دیده می‌شود.

۵- کدام یک از گزینه‌های زیر با دیگر گزینه‌ها تناسب ندارد؟

- ۱) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر دوره معاصر شد.
- ۲) دست شاعر دوره معاصر برای استفاده از همه واژه‌ها باز است.
- ۳) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی ساده در شعر معاصر چشمگیر است.
- ۴) واحد شعر دوره معاصر بیشتر بند است نه بیت.

۶- در کدام گزینه سطح فکری نثر دوره معاصر دیده می‌شود؟

- ۱) از موضوعات عمده داستان در این دوره می‌توان به عشق، انسان، ستیز با خرافات و نفت اشاره کرد.

۲) قالب و ساختار داستانی متنوع و گوناگون است.

۳) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثر داستانی شدند.

۴) در این دوره گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد.

۷- ویژگی سبکی زیر در کدام بیت مشهود نیست؟

«روی آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر دوره انقلاب اسلامی آشکار است.»

- ۱) از خویش برون گمشته خویش مجوید
- ۲) از فراز قله اندیشه آمد پیر عشق
- ۳) مرگ هرگز به حریم حرمت راه نیافت
- ۴) باغی ز بهر تو ز نو افکنده چون بهشت
- در خانه دل‌ها وطن گمشدگان است
- تا به رقص آرد زمین از باده شبگیر عشق
- هر کجا دید نشانی ز تو چالاک گذشت
- در پیش او به سان سپهری یکی حصار

۸- کدام ویژگی سبکی با متن زیر همخوانی ندارد؟

«به دنیا که آمد پدرش النگوهای عروسی مادرش را فروخت. قوچ چاق و چله‌ای را زمین زد و تمام در و همسایه و فک و فامیل را نذری داد. وقتی سیزده سالش بود کیف پول مادرش را دزدید. در هفده سالگی یک نفر را کشت. خانواده‌اش تمام دار و ندارشان را فروختند تا توانستند دیه دخترک را بدهند. وقتی بیست سالش بود یک تزریقی خیابان‌خواب شده بود و مادرش شب و روز دعا می‌کرد کسی او را بکشد تا با پول دیه‌اش بتواند دختران دم بختش را شوهر بدهد. در یک شب برفی زیر یک پل به قتل رسید، قاتلش جوان معتادی بود که هفت روز بیشتر در زندان دوام نیاورد.»

- ۱) ساده‌نویسی
- ۲) توجه به مضامین اجتماعی
- ۳) دوری از سبک‌های جدید داستان‌نویسی
- ۴) ایجاز

۹- رویکرد چهرهٔ دین در ادبیات داستانی معاصر تا پیش از انقلاب در کدام گزینه صحیح نیست؟

- ① آثار پیش از انقلاب غیر دینی بودن بود.
- ② بعد از انقلاب چهرهٔ دین و دین‌داری در داستان‌ها بسیار مطلوب منعکس شد.
- ③ در پیش از انقلاب ضد دینی نیز بود.
- ④ در آثار غیر دینی قبل از انقلاب مبارزه با اصل اسلام و تعالیم آن دیده نمی‌شود.

۱۰- مفهوم ابیات زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

«اگر داغ دل بود ما دیده‌ایم / اگر خون دل بود ما خورده‌ایم
گواهی بخواهید، اینک گواه / همین زخم‌هایی که نشمرده‌ایم»

- ① دور بهار لاله‌ایم فرصت عیش ما کم است / داغ شدیم و داغ هم گرم نکرد جای ما
- ② سوخت از درد جدایی دل به امید وصال / مرهم داغ دل امیدوار من کجاست؟
- ③ ما چو گل با سینه صد چاک عادت کرده‌ایم / بخیه را بر زخم نتوانی به سوزن دوختن
- ④ دست ارباب مروت در حنای غفلت است / زخم ما را خون گرم ما مگر مرهم شود

۱۱- باتوجه به سطح ادبی شعر دورهٔ انقلاب کدام گزینه نادرست است؟

- ① در شعر سنتی این دوره تقلید از سبک عراقی و خراسانی زیاد است.
 - ② گرایش به خیال‌بندی در شعر این دوره دیده نمی‌شود.
 - ③ در سال‌های نخستین، شعر این دوره از تمثیل و نمادگرایی کمتر بهره گرفته است.
 - ④ با الهام از فرهنگ اسلامی، تمثیل و نماد در ادبیات این دوره راه یافت.
- ۱۲- گرایش به خیال‌بندی در شعر دورهٔ انقلاب، شعر شاعران را به شعر کدام شاعران نزدیک کرده است؟

- ① بیدل و کلیم ② صائب و وحشی بافقی ③ بیدل و صائب ④ حافظ و سعدی

۱۳- در کدام گزینه ویژگی سطح فکری شعر دورهٔ معاصر دیده نمی‌شود؟

- ① روح حماسه و عرفان در شعر این دوره آشکار است.
- ② تفکر شاعر بیشتر زمینی و پیرامون امور دنیوی است.
- ③ لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است.
- ④ معشوق مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی، زمینی است.

۱۴- در کدام گزینه مشخصه‌های شعر دوره انقلاب که در نتیجه روی آوردن به مفاهیم انتزاعی حاصل شده است وجود دارد؟

۱) باستان گرایی و علاقه به واژه‌های کهن

۲) آشنایی زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع

۳) گرایش به خیال‌بندی

۴) گرایش به تمثیل و نمادگرایی

۱۵- کدام عبارات درباره نثر دوره انقلاب نادرست است؟

الف) گرایش به خاطره، سفرنامه و نگارش نوشته‌های ادبی - تحقیقی رایج شد.

ب) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول انقلاب، اجتماعی و سپس سیاسی است.

ج) پس از جنگ، گرایش به سبک‌های جدید داستان‌نویسی مانند جریان سیال ذهن کمتر می‌شود.

د) ادبیات داستانی پس از انقلاب اختصاصاً به موضوع جنگ پرداخت.

ه) مضامینی چون دفاع از وطن و مبارزه با بی‌عدالتی اجتماعی در نثر این دوره وجود داشت.

۱) ب، ج، د ۲) الف، ب، د

۳) ج، د، ه ۴) د، ب، ه

۱۶- زبان و واژگان شعری در قصاید دوره انقلاب به کدام سبک نزدیک است؟

۱) سبک هندی ۲) سبک عراقی

۳) سبک خراسانی ۴) سبک بازگشت

۱۷- کدام گزینه جزء سطح فکری نثر دوره انقلاب نیست؟

۱) تفکر اومانیسم در آثار بعد از انقلاب بسیار پررنگ مشاهده می‌شود.

۲) تنوع موضوع از خصایص برجسته ادبیات داستانی پس از انقلاب است.

۳) چهره دین و دین‌داری در داستان‌های بعد از انقلاب بسیار مطلوب منعکس شد.

۴) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول پس از پیروزی انقلاب ابتدا سیاسی و در مرحله بعد

اجتماعی است.

درس ۱۱: وزن در شعر نیمایی

۱۸- شعر زیر از تکرار کدام وزن درست شده است؟

«به سان رهنوردانی که در افسانه‌ها گویند / گرفته کوله‌بار زاد ره بر دوش، فشرده چوب‌دست
خیزان در مشت / گهی پرگوی و گه خاموش /»

۱) فاعلاتن

۲) مستفعِلن

۳) مفاعیلن

۴) فعولن

۱۹- همهٔ گزینه‌ها به جز در یک وزن سروده شده است.

۱) در نوازش‌های باد / در گل لبخند دهقانان شاد / در سرود نرم رود / خون گرم زندگی
جوشیده بود

۲) ای قناری‌های شیرین کار / آسمان شعرتان از نغمه‌ها سرشار / ای خروشان موج‌های مست /
آفتاب قصه‌ها تان گرم

۳) هان ای عقاب عشق! / از اوج قلّه‌های مه‌آلود دوردست / پرواز کن به دشت غم‌انگیز عمر
من

۴) پای دیوار بلند کاج‌ها / در پناه از آفتاب گرم دشت / آهوی چشمان او در سبزه‌زار چشم من
می‌گشت

۲۰- کدام شعر بر وزن «مفاعِلن فعلاَتن» سروده شده است؟

۱) تو خامشی، که بخواند؟ / تو می‌روی، که بماند / که بر نهالک بی‌برگ ما ترانه بخواند؟

۲) مرگ در هر حالتی تلخ است / اما من / دوست‌تر دارم که چون از ره درآید مرگ / در شبی
آرام چون شمعی شوم

۳) در جست‌وجوی نام بلندت / امشب تمام حافظه‌ام را ورق زدم / ای یاد یادها / آخر بگو کجای
فراموشی منی

۴) باز مرا ورق بزن / این من لا کتاب را / روح مرا مرور کن / صفحه به صفحه / خط به خط

۲۱- وزن و نام بحر بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«چون کمان در بازو آرد سرو قد سیم تن آرزویم می کند کاماج باشم تیر را»

۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی سالم)

۲) مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز مثنی سالم)

۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی محذوف)

۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)

۲۲- همهٔ اختیارات شاعری به جز گزینه در بیت زیر دیده می شود.

برای بوسه و لبخند زندگی کردیم برای آینهٔ آسمانی دریا

۱) تبدیل مصوت کوتاه به بلند

۲) تبدیل مصوت بلند به کوتاه

۳) بلند بودن هجای کشیدهٔ پایانی

۴) حذف همزه

۲۳- همهٔ گزینه ها بر وزن «فاعلاتن فعلاتن» سروده شده است؛ به جز گزینه

۱) گوش کن، جاده صدا می زند از دور قدم های تو را / چشم تو زینت تاریکی نیست / پلک ها را بتکان، کفش به پا کن و بیا

۲) سر هر کوه رسولی دیدند / ابر انکار به دوش آوردند / باد را نازل کردیم / تا کلاه از سرشان بردارد.

۳) مانده تا برف زمین آب شود / مانده تا بسته شود این همه نیلوفر وارونهٔ چتر / ناتمام است درخت

۴) سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر برنیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را

۲۴- کدام گزینه وزن شعر نیمایی زیر را به درستی نشان می دهد؟

«در تلاش شب که ابر تیره می بارد / روی دریای هراس انگیز / وز فراز برج بارانداز خلوت مرغ باران می کشد فریاد خشم آمیز».

① مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فع / مفاعیلن مفاعیلن فع / مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فع.

② فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع.

③ فعلاتن فعلاتن فعلاتن فع / فعلاتن فعلاتن فع / فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فع.

④ مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع / مستفعلن مستفعلن فع / مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع.

۲۵- وزن همه گزینه ها به جز یکسان است.

① زمان ترانه آرامش است و باران ها / به گیسوان زرافشان بانوی پاییز / نشانه کشته مروارید

② مانده تا برف زمین آب شود / مانده تا بسته شود این همه نیلوفر چتر / ناتمام است درخت

③ دور خواهم شد از این خاک غریب / که در آن هیچ کسی نیست که بیشه عشق / قهرمانان را

بیدار کند

④ من در این تاریکی / فکر یک بره روشن هستم / که بیاید علف خستگی ام را بچرد

۲۶- نام بحر همه گزینه ها رمل مثنی محذوف است، به جز

① زیر نم نم های باران بیشتر می خواهمت در میان رقص گندم زار، تر می خواهمت

② تن بلورین ماه من! مویت شب یلدایی است این همه محشر شدن اسراف در زیبایی است

③ جای این انگشتر و این گوشوار و نیم تاج گل به دست و گل به گوش و گل به سر می خواهمت

④ تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست

۲۷- وزن کدام مصراع در مقابل آن «غلط» آمده است؟

① روزها رفت که دست من مسکین نگرفت (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن)

② تشبیه دهانت نتوان کرد به غنچه (مستفعل مستفعل مستفعل فعلن)

③ بوی آن خون همی رسد به دماغ (فاعلاتن مفاعیلن فعلن)

④ تو با دست تو چون گویی که بر گیر (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)

۲۸- وزن‌های عروضی «رجز مثنی سالم - هزج مثنی سالم - متقارب مثنی محذوف» به ترتیب در

کدام گزینه صحیح آمده است؟

الف) اگر کار بوده است و رفته قلم چرا خورد باید به بیهوده غم؟

ب) نه هر کو نقش نظمی زد کلامش دل پذیر افتد تذر و طرفه من گیرم که چالاکست شاهینم

ج) من عاشق تنهایی‌ام، سرگشته شیدایی‌ام دیوانه رسوایی‌ام، تو هر چه می‌خواهی بگو

① ج - الف - ب ② ج - ب - الف ③ ب - الف - ج ④ الف - ج - ب

۲۹- باتوجه به اختیارات شاعری وزنی کدام بیت در بحر «هزج مثنی سالم» نیست؟

① الا یا ایها الساقی ادر کأساً و ناولها که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل‌ها

② منم عیسی خوش‌خنده که شد عالم به من زنده ولی نسبت ز حق دارم من از مریم نمی‌دارم

③ بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

④ از این خوش‌تر بهاری دیریابی فرو مگذار این را تا توانی

۳۰- شعر زیر از تکرار کدام وزن واژه تشکیل شده است؟

«ما / فاتحان شهرهای رفته بر بادیم / با صدایی ناتوان‌تر زانکه بیرون آید از سینه / راویان قصه‌های

رفته از یادیم»

① فاعلاتن ② مفاعیلن ③ فعلاتن ④ مستفعلن

۳۱- نام وزن روبه‌روی کدام مصراع به تمامی درست است؟

① عشق هر جا شوید از دل‌ها غبار رنگ را (رمل مثنی سالم)

② همی دارد خمارم در بلاها (هزج مثنی محذوف)

③ به عجزی که داری قوی کن میان را (متقارب مثنی محذوف)

④ ای غافل از رنج هوس آیینه‌پردازی چرا (رجز مثنی سالم)

۳۲- وزن واژه کدام مورد با شعر نیمایی زیر یکسان است؟

«می تراود مهتاب، می درخشد شب تاب، نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک»

- ① لحظه دیدار نزدیک است، باز من دیوانه ام، مستم ...
 ② اهل کاشانم من / روزگارم بد نیست / تکه نانی دارم / خرده هوشی
 ③ تو را من چشم در راهم شبا هنگام که می گیرند در شاخ تلاجن سایه ها رنگ سیاهی
 ④ از هجوم روشنایی شیشه های در تکان می خورد / صبح شد، آفتاب آمد

۳۳- وزن و نام بحر بیت زیر در کدام گزینه درست ذکر شده است؟

«دوست می دارم من این نالیدن دل سوز را تا به هر نوعی که باشد بگذرانم روز را»

- ① فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی سالم)
 ② مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز مثنی سالم)
 ③ فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی محذوف)
 ④ مستفعلن مستفعلن مستفعلن (رجز مثنی محذوف)
 ۳۴- کدام اختیارات شاعری در شعر زیر صورت نگرفته است؟
 «سه ره پیداست / نوشته بر سر هر یک به سنگ اندر / حدیثی که ش نمی خوانی بر آن دیگر / نخستین: راه نوش و راحت و شادی /»

- ① حذف همزه ② تبدیل مصوت کوتاه به بلند
 ③ بلند بودن هجای کشیده در پایان مصراع ④ ابدال

درس ۱۲: آرایه های ادبی

۳۵- ترتیب ابیات زیر از لحاظ دارا بودن آرایه های «ایهام، حسن تعلیل، لف و نشر، مجاز و ایهام

تناسب، کدام است؟

- الف) بی هوش اگر نشد ز غم جود تو چرا بر روی بحر آب زند ابر قطره بار
 ب) زان عمر من و زلف تو کوتاه و بلند است زیرا که به هر ورطه نشیب است و فراز است
 پ) چنگ در پرده همین می دهدت پند ولی وعظت آن گاه کند سود که قابل باشی
 ت) شمعی است چهره تو که هر شب به نور خویش پروانه ضیا به مه آسمان دهد
 ث) هم اکنون بانگ کوس و نای رویین ز در گاهش رسد بر ماه و پروین
 ① پ-ت-ب-الف-ث ② پ-الف-ب-ث-ت
 ③ ت-الف-پ-ث-ب ④ ت-ب-پ-الف-ث

۳۶- ترتیب درست آرایه‌های «تشبیه بلیغ، حسن تعلیل، اغراق، موازنه و جناس تام» کدام است؟

(الف) از دود آه ماست که ابر آشکار شد / وز سیل اشک ماست که دریا پدید گشت

(ب) سعدی به لب دریا دردانه کجا یابی / در کام نهنگان رو گر می‌طلبی کامی

(ج) دانی چرا چون ابر شد در عشق چشم عاشقان؟ / زیرا که آن مه بیش‌تر در ابرها پنهان شود

(د) عندلیب گل رخسار دگر خواهم شد / چند گاهی پی دلدار دگر خواهم شد

(ه) سگ سرای توام گر عزیز و گر خوارم / پی هوای توام گر بلند و گر پستم

① الف - ب - ه - د - ج

② د - ج - الف - ه - ب

③ الف - ج - ه - ب - د

④ د - الف - ج - ب - ه

۳۷- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه تماماً به درستی ذکر شده است؟

«باغ به سان مصر شد از رخ یوسف سمن گشت روان ز هر طرف آب چو نیل در چمن»

① جناس - حسن تعلیل - تشخیص - ایهام - تشبیه

② استعاره - تلمیح - مراعات نظیر - اسلوب معادله - اغراق

③ اسلوب معادله - مراعات نظیر - تشبیه - ایهام تناسب - جناس

④ حسن تعلیل - تشبیه - جناس - تلمیح - استعاره

۳۸- در کدام گزینه «حسن تعلیل» به کار نرفته است؟

① عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت که چندین گل اندام در خاک خفت

② دل منه بر عشوه‌های آسمان زیرا که هست بی‌سر و بن کارهای آسمان چون آسمان

③ در وداع شب همانا خون گریست روی خون‌آلود از آن بنمود صبح

④ ابر از آن بر سر گل‌های چمن‌زار بگرید که خزان بیند و آشفتن گل‌های چمن‌زار

۳۹- آرایه‌های «ایهام تناسب، حسن تعلیل، اغراق، جناس و تناقض» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) تویی بهانه آن ابرها که می‌گیرند بیا که صاف شود این هوای بارانی

(ب) شهپر زاغ و زغن زیبای صید و قید نیست این کرامت هم‌ره شهباز و شاهین کرده‌اند

(ج) در کارگاه کوزه‌گری رفتم دوش دیدم دو هزار کوزه گویای خموش

(د) چنین بگیریم از این پس که مرد بتواند در آب دیده سعدی شناوری آموخت

(ه) پیش لب ضحاک تو بس فتنه و آشوب کز مار سر زلف تو در ملک جم افتد

① ه، الف، ب، د، ج، ه، ب، الف، د

② ه، الف، د، ب، ج

③ ب، د، ج، ه، الف

۴۰- به ترتیب آرایه‌های «تشبیه، حسن تعلیل، ایهام، تضاد، استعاره» در کدام ابیات وجود دارد؟

- الف) به سان ذره بی تاب بودیم کنون خورشید تابان کرد ما را
ب) بنای عافیتم را بریز گو از هم بود چه چشم ز گردون بداساس مرا؟
پ) گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس شیوه او نشدش حاصل و بیمار بماند
ت) روشن مکن ای مه شب دیجور که عشاق اندوه دل خود به شب تار فروشدند
ث) از در باغ خودم میوه ده ای دوست که من نه چنان دست درازم که رسم تا دیورا

۱) پ، ب، الف، ت، ث

۲) ب، پ، ث، الف، ت

۳) پ، ب، ث، الف، ت

۴) ب، پ، الف، ت، ث

۴۱- آرایه‌های «ایهام تناسب- جناس- حس آمیزی- تشبیه» به ترتیب در کدام گزینه‌ها آمده‌اند؟
(یک بیت اضافی است.)

- الف) من این غلط نپسندم ز رای روشن خویش که طبع و دست تو گویم به بحر و کان ماند
ب) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست سهی قدان سیه چشم ماه سیما را
ج) ای که بالای بلند تو بلای دل ماست دلم از چشم تو در عین عذاب افتادست
د) گیرم از روی عیانش نتوان کرد عتاب آخر از وجه نصیحت بتوان گفت به راز

۱) د-ج-ب-د

۲) الف-ب-الف-د

۳) د-ج-الف-ج

۴) الف-ج-ب-الف

۴۲- در کدام بیت آرایه حس آمیزی به کار رفته است؟

- ۱) بیستون کندن فرهادم نه کاری است شگفت شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است
۲) گر چو فرهادم به تلخی جان بر آید باک نیست بس حکایت‌های شیرین باز می ماند زمن
۳) چو شیرین از من به در می رود چو فرهادم آتش به سر می رود
۴) بیستون بر سر راه است مباد از شیرین خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید

۴۳- کدام گزینه بیت‌های زیر را به‌ترتیب داشتن آرایه‌های «مجاز، حس آمیزی، ایهام، لف‌ونشر، واج آرایی» مرتب می‌کند؟

- الف) یک‌دل و یک‌جا در خانه من منزل کن
ب) پاینده باش تا ز گل و بلبل طرب
پ) به جان جمله رندان مست کاین سر ما
ت) شده است شیفته بلبل به باغ و حور به خلد
ث) صورت شمع رخس بر در و دیوار کشید
- آن چنان دان که خود این خانه خریدی با زر
دایم به چشم و گوش تو برگ و نوا رسد
مدام در هوس دست‌بوس خمار است
ندیده‌اند گلستان رنگ و بوی تو را
کلک نقاش دل خلق به این صورت سوخت

۱) ب، ت، پ، الف، ث

۲) پ، ت، الف، ب، ث

۳) الف، ب، ث، ت، پ

۴) الف، ت، ث، ب، پ

۴۴- آرایه‌های کدام گزینه در بیت زیر تماماً درست آمده است؟

«چنان شیرینی ای خسرو که چون فرهاد در کویت / جهانی چون مگس جمعند بر دکان حلوایی»

۱) مجاز - تشبیه - ایهام تناسب - استعاره

۲) حسن تعلیل - حس آمیزی - ایهام - استعاره

۳) تلمیح - تشبیه - استعاره - ایهام

۴) تلمیح - تشبیه - حسن تعلیل - مجاز

۴۵- هر دو آرایه مقابل کدام بیت صحیح است؟

۱) هر چه غیر از ساده‌لوحی، دام پرواز من است / می‌فشانم، نقش اگر بر بال و پر باشد مرا

(جناس، اسلوب معادله)

۲) گر بگزیند مرا از پی کشتن بود / زان نشود شادمان دل که گزینم کند (حسن تعلیل، اشتقاق)

۳) قانعان را در دل خرسند آه سرد نیست / ره نمی‌باشد خزان را در گلستان بهشت

(اسلوب معادله، حس آمیزی)

۴) نشئه دیدار ساقی رونق مستی شکست / هیچ کس بویی ز می در شیشه و ساغر ندید

(حس آمیزی، ایهام)

۴۶- کدام بیت زیر اسلوب معادله دارد؟

- ① همدم جانی به دست آسان نمی آید که نی
شد دلش سوراخ تا جان از دم نایی گرفت
- ② چهره‌ات سر در گریبان می کند آینه را
طرهات سنبل به دامن می کند آینه را
- ③ بس که سیراب است دامانت ز خون عاشقان
جوی خون گردد، زخم گر دست در دامن تو را
- ④ تا ز غفلت واره‌ی در فکر جمعیت مباش
تهمت خواب است مژگان به هم پیوسته را
- ۴۷- ترتیب توالی ابیات به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «ایهام، حسن تعلیل، تشبیه، اسلوب معادله،

جناس» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) پرده غفلت شود از خوابگاه نرم بیش
کی کند بیدار دامن پای خواب آلود را
- ب) دل دستان سرای مستان را
پرده سوزی به پرده سازی نیست
- ج) بی خم ابروی او پیوسته نالان می روم
راست چون تیری که باشد از کمان افتاده دور
- د) شمع را زان زبان برند که او
عادتش جز زبان درازی نیست
- ه) چون سبک مغزان فریب خنده شادی مخور
کز شفق رنگین به خون شد روی خندان صبح را
- ① ج، ه، الف، د، ب ② ب، د، ج، ه، الف ③ ج، د، الف، ه، ب ④ ب، ه، ج، د، الف

۴۸- در همه بیت‌های زیر اسلوب معادله دیده می شود مگر

- ① ریشه نخل کهنسال از جوان افزون تر است
بیشتر دل بستگی باشد به دنیا پیر را
- ② همیشه تیغ تو یاری گر است نصرت را
که هست نصرت با تیغ تیز تو همزاد
- ③ عیب خوبان زود بر مردم هویدا می شود
موی اندر شیر خالص زود پیدا می شود
- ④ بلاست نفس، عنان چون ز دست عقل گرفت
عصا چو از کف موسی فتاد ثعبان است
- ۴۹- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تضاد- حس آمیزی- اسلوب معادله- استعاره-

ایهام» در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) گر شدیم از باده بدنام جهان تدبیر چیست؟
همچنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما
- ب) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
سهی قدان سیه چشم ماه سیما را
- ج) نیست غیر از دست خالی پرده پوشی سرو را
خار چندین جامه رنگین ز گل پوشیده است
- د) در گذار سیل نتوان پشت بر دیوار کرد
در سواد دیده من خواب چون گیرد قرار
- ه) گفتم که نشینم به درت تا به در آیی
چندان بنشین گفت که جانت به در آید

① ب- ج- د- الف- ه

② ب- د- ج- ه- الف

③ الف- ج- ب- د- ه

④ الف- ب- د- ج- ه

۵۰- بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

«ز بند حرص بر آهو چه تازی نفس را چون سگ به صحرای قناعت رو که بی آهوست آن صحرا»

① تشبیه - کنایه - اسلوب معادله - تضاد

② کنایه - تشبیه - لف و نشر - استعاره

③ ایهام تناسب - لف و نشر - ایهام - تضاد

④ ایهام تناسب - تشبیه - ایهام - استعاره

۵۱- آرایه‌های «ایهام، جناس، اسلوب معادله، تناقض و تشبیه» به ترتیب در کدام ابیات وجود دارد؟

الف) بس که محکم کرده در سستی بنا کاشانه‌ام

جلوه مهتاب سیلاب است در ویرانه‌ام

ب) کوتاه است از میوه فردوس دست آسیب را

گرد خط به می‌کند سبب زرخدان را به چشم

پ) سر به گردون در نمی‌آرم ز استغنائی عشق

همت دریاکشان را کی بود پروای خم

ت) گر بگویم خواب شیرین تلخ بر مردم شود

آن قدر فیضی که من در پرده شب دیده‌ام

ث) در وصالیم و ز هجران دست بر سر می‌زنیم

ما به جای نعل وارون حلقه بر در می‌زنیم

① ت، پ، الف، ث، ب

② ب، ث، الف، پ، ت

③ ت، ث، پ، الف، ب

④ ب، پ، ث، الف، ت

۵۲- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام، اغراق، اسلوب معادله، تناقض، مجاز» از بالا به

پایین مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

الف) مگیر از دهن خلق حرف را زنهار

به آسیا چو شدی پاس‌دار نوبت را

ب) غم عشق آمد و غم‌های دگر پاک ببرد

سوزنی باید کز پای بر آرد خاری

ج) ظرافت بین که چون عکسی که در آینه‌ای افتد

توان در سینه پیدا کردنش راز نهانی را

د) چو وحشی مرغ از قید قفس جست

دگر نتوان به دستان پای او بست

ه) مرا گر تو بگذاری ای نفس طامع

بسی پادشاهی کنم در گدایی

① ج، د، الف، ه، ب

② ج، ب، ه، د، الف

③ د، ج، ب، ه، الف

④ د، الف، ب، ج، ه

۵۳- ترتیب ابیات زیر به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «ایهام - اغراق - جناس - اسلوب معادله - اشتقاق» کدام است؟

- الف) ز رشک طلعت خوبت بریزد اختر گردون / ز اشک چشمه‌ی چشم بمیرد آتش اختر
 ب) محتسب از عاجزی دست سبوی باده بست / بشکند دستی که دست مردم افتاده بست
 ج) ای مژده که آن غمزه‌ی غماز مرا جست / وی بخت که آن طره‌ی طرار مرا یافت
 د) از چشمت مردمی دیدیم و از روی تو نیکویی / ولی زلف سیه کار تو ما را زنده می‌دارد
 ه) از دل خون گرم ما پیکان کشیدن مشکل است / چون توان کردن دو یکدل را ز یکدیگر جدا؟

۱) د، ب، الف، ه، ج ۲) ج، ه، الف، ب، د ۳) د، الف، ب، ه، ج ۴) الف، ج، ب، ه، د

۵۴- ترتیب ابیات زیر براساس داشتن آرایه‌های «تلمیح - اسلوب معادله - تشبیه - کنایه - تشخیص» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) زندان بود به مردم بیدار، مهد خاک / در خواب کن دو دیده‌ی بیدار خویش را
 ب) چهره‌ات در خواب خندان‌تر ز بیداری بود / گریه شادی است کار شمع بر بالین تو را
 پ) چون ز بی‌قدری نیام شایسته‌ی بزم حضور / چشم دارم حلقه‌ی بیرون در گردم تو را
 ت) بوی پیراهن دلیل راه شد یعقوب را / هست از طالب فزون درد طلب مطلوب را
 ث) کاه را بال و پر پرواز گردد کهربا / نیست در دست اختیاری سالک مجذوب را

۱) ت - ث - ب - الف - پ ۲) ت - ث - الف - پ - ب

۳) الف - ب - پ - ث - ت ۴) الف - ث - ت - ب - پ

۵۵- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «مجاز - اسلوب معادله - تناقض - استعاره - ایهام تناسب» در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) پیمانه‌ام ز ریشه‌ی پیری به خاک ریخت
 ب) شد مهربان سپهر به من آخر حیات
 ج) گوهر چو کرد وداع صدف عزیز شود
 د) از پختگی است گر نشد آواز ما بلند
 ه) به شمشیری که از تن سر نبرد
- بعد از هزار دور که نوبت به من رسید
 در وقت صبح، خواب فراغت به من رسید
 عزیز مصر به یعقوب این سخن می‌گفت
 کی از سپند سوخته گردد صدا بلند؟
 بکشت و زنده چون جان کرد ما را

۱) الف - ج - ب - د - ه ۲) الف - ب - ج - د - ه

۳) الف - د - ه - ب - ج ۴) ب - د - ه - الف - ج

۵۶- در کدام گزینه اسلوب معادله دیده نمی‌شود؟

- ۱ بنای ملک تو چون بر کشید سر به فلک
بنای عمر عدوی تو بر زمین افتاد
- ۲ می‌توان از عالم افسرده، دل برداشت زود
از تنور سرد می‌گردد به گرمی نان جدا
- ۳ بر ندارد میوه تا خام است دست از شاخسار
زاهد ناپخته را از خود بریدن مشکل است
- ۴ دل من نه مرد آن است که با غمش بر آید
مگسی کجا تواند که بیفکند عقابی

۵۷- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه تماماً درست آمده است؟

«سزای توست چون گل گریه تلخ پشیمانی که گفت ای غنچه غافل دهن پیش صبا بگشا»

- ۱ استعاره - تلمیح - کنایه
۲ کنایه - ایهام - جناس
- ۳ تلمیح - حس آمیزی - تشبیه
۴ تشخیص - تشبیه - حس آمیزی
- ۵۸- آرایه‌های «تناقض، تشبیه، کنایه، تضاد و حس آمیزی» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) بلندی از آن یافت کو پست شد
در نیستی کوفت تا هست شد
- ب) این درختان اند همچون خاکیان
دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان
- ج) هر خسی از رنگ گفتاری بدین ره کی رسد
درد باید عمرسوز و مرد باید گام‌زن
- د) به یاد کاکل پرتاب و زلف پرچینش
دل من است که هم جمع و هم پریشان است
- ه) چو غلتید در خاک آن ژنده‌فیل
بزد بوسه بر دست او جبرئیل
- ۱ د - ب - ه - الف - ج
۲ الف - ب - ه - ج - د
- ۳ د - ه - الف - ب - ج
۴ الف - د - ه - ج - ب

۵۹- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱ شور فرهادم به پرسش سر به زیر افکنده بود / ای لب شیرین جواب تلخ سربالا چرا
(حس آمیزی - کنایه)
- ۲ ای باد اگر به طره آن مه‌لقا رسی / تاری بیار مونس شب‌های تار را (جناس تام - استعاره)
- ۳ در نگیرد صحبت زاهد به صوفی مشربان / زشت در یک دیدن از آئینه روگردان شود
(اسلوب معادله - حسن تعلیل)
- ۴ هر خازنی به گنج امانت امین نبود / این قرعه را کشید مشیت به نام ما (تلمیح - تشخیص)

۶۰- در همه ابیات زیر آرایه مشترک است.

- الف) سعدی از سرزنش غیر نترسد هیئات غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را
 ب) روی در نقصان گذارد ماه چون گردد تمام چون شود لبریز جامت از خمار اندیشه کن
 پ) نمی سازد غذای چرب، زایل ضعف پیری را کمان را گرچه روغن می دهی فربه نمی گردد
 ۱) حسن تعلیل ۲) اسلوب معادله ۳) پارادوکس ۴) ایهام تناسب

۶۱- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه های «استعاره، متناقض نما، جناس، حسن تعلیل و ایهام» کدام است؟

- الف) دیده عقل مست تو، چرخه چرخ پست تو گوش طرب به دست تو، بی تو به سر نمی شود
 ب) آخر برای دیده بی خواب ما چو شمع افسانه شد صدای خموش شکست رنگ
 ج) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
 د) افتاد دو عالم ز نظر دیده ما را نادیده مبین چشم جهان دیده ما را
 ه) تویی بهانه آن ابرها که می گیرند بیا که صاف شود این هوای بارانی

۱) ج، الف، د، ه، ب

۲) الف، د، ب، ه، ج

۳) الف، ب، ج، ه، د

۴) ج، ب، الف، ه، د

۶۲- همه آرایه های مقابل کدام بیت درست است؟

۱) هر چه دیدیم درین باغ، ندیدن به بود / هر گل تازه که چیدیم، نچیدن به بود (ایهام، اسلوب معادله)

۲) شور من چون بلبان از نوشخند غنچه نیست / تلخ دارد زندگی بر من شکرخند دگر (حسن آمیزی، ایهام تناسب)

۳) صدف که دم نزند دانی از چه خاصیت است / ز شرم نطق تو وز رشک لؤلؤ لالا (حسن تعلیل، اغراق)

۴) از مروّت نیست ای ابر بهار استادگی / مزرع ما خوشه می بندد به یک آب دگر (استعاره، حسن تعلیل)

۶۳- چنانچه ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «اغراق، اسلوب معادله، مجاز، حسن تعلیل، تشخیص» از بالا به پایین مرتب سازیم، کدام ترتیب درست است؟

- الف) دل گمان دارد که پوشیده‌ست راز عشق را شمع را فانوس پندارد که پنهان کرده است
 ب) خون دلم از حسرت یک جام به جوش است آبی به سر آتش من زن که نجوشم
 ج) منت پیک صبا را نکشیدم در عشق که میان من و او حاجت پیغام نبود
 د) می‌توان رفت به یک چشم پریدن تا مصر بوی پیراهن اگر قافله‌سالار شود
 ه) ز آن پا نهاده‌ام به سر آهوی حرم کز تیر چشم مست تو در خون تپیده‌ام
- ۱) ج - ه - ب - الف - د
 ۲) د - الف - ب - ج - ه
 ۳) د - الف - ب - ه - ج
 ۴) الف - د - ب - ه - ج

۶۴- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «رفت بر باد آن بساط و شد پریشان جمع ما تلخ شد عیشی که همچون شهد و شکر داشتم»
- ۱) تشبیه - واج آرایی - حس آمیزی - کنایه
 ۲) واج آرایی - متناقض‌نما - کنایه - مراعات نظیر
 ۳) واج آرایی - تشبیه - اسلوب معادله - حس آمیزی
 ۴) تضاد - استعاره - اسلوب معادله - مراعات نظیر

۶۵- آرایه‌های «اغراق، تشبیه، حس آمیزی، حسن تعلیل، کنایه» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- الف) تو کز سنگین رکابی لنگری، سامان کشتی کن که بر خار و خس ما هر کفی ساحل تواند شد
 ب) کامت شکرین باد که هر رخنه‌ای از دل شیرین ز شکر خند تو چون کنج دهن شد
 ج) ریحان که رخ گلشن ازو تازه و تر بود از تازگی خط تو تقویم کهن شد
 د) شد شوق من به الفت لیلی یکی هزار هر وحشی که با من دیوانه رام شد
 ه) بوی خوش آهوی تو بر دشت گذر کرد داغ جگر لاله‌ستان ناف ختن شد
- ۱) ج، د، الف، ب، ه
 ۲) د، ه، ب، الف، ج
 ۳) د، ج، ب، ه، الف
 ۴) ه، ب، د، ج، الف

۶۶- در کدام بیت هر سه آرایه «استعاره، تضاد و حس آمیزی» وجود دارد؟

- ① منم چون شاخ تشنه در بهاران
تویی همچون هوای ابر و باران
- ② سخن که نیست در او استعاره نیست ملاحظ
نمک ندارد شعری که استعاره ندارد
- ③ گفتم ای سرو سهی بنشین که بنشیند بلا
گفت بنشینم ولیکن نه بلا، بالاست این
- ④ با من به سلام خشک، ای دوست زبان ترکن
تا از مژه هر ساعت لعل ترت افشانم

۶۷- ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «مجاز، تشبیه، استعاره، ایهام تناسب و لف و نشر» در کدام گزینه درست است؟

- الف) می‌زند حلقه زلف تو در غارت جان
می‌توان با سر زلف تو به جانی در بست
- ب) گر بدین شیوه کند چشم تو مردم را مست
نتوان گفت که در دور تو هوشیاری هست
- ج) جان صوفی نشد از جام کدورت صافی
تا نشد در تن خم خانه به دُردی بنشست
- د) گر دیدن رخ و ابروی یار نیست
خورشید و ماه برچه بر این آسمان شدند؟
- ه) خوردم از دست تو جامی که جهان جرعه اوست
هر که زین دست خورد می‌برود زود ز دست
- ① ه، ج، الف، ب، د
② ج، ب، ه، الف، د
- ③ ه، ج، ب، ه، الف
④ د، ه، ب، الف

۶۸- در کدام ابیات، هر دو آرایه «حس آمیزی و اسلوب معادله» وجود دارد؟

- الف) رنگین سخنان در سخن خویش نهانند
از نکته (بوی خوش) خود نیست به هر حال جدا گل
- ب) زهر چشم تو اگر تلخ کند کام همه
تلخی کم محلی از همه بیش است مرا
- پ) عیب پاکان زود بر مردم هویدا می‌شود
موی اندر شیر خالص زود پیدا می‌شود
- ت) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی‌های عشق
آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است
- ① الف و ب
② پ و ت
③ ب و پ
④ الف و ت

۶۹- بیت زیر، «فاقد» کدام آرایه‌های ادبی است؟

- «به خون لعل فرورفت کوه سنگین دل
چو در محبت شیرین هلاک شد فرهاد»
- ① تشبیه، کنایه
② مجاز، جناس
- ③ اغراق، تشخیص
④ تلمیح، حسن تعلیل

۷۰- در همه ابیات به جز بیت آرایه اسلوب معادله به کار رفته است.

- ۱ قطع زنجیر ز مجنون تو نتوان کردن
موج جزو بدن آب روان می باشد
- ۲ سعدی از سرزنش خلق نترسد هیئات
غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را
- ۳ پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند
هر زمان پیشست زمین بوس از برای افتخار
- ۴ سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای
شعله را زود نشانند به خاکستر خویش
- ۷۱- چنانچه ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه های «ایهام تناسب، حسن تعلیل، تشبیه، اغراق،

کنایه، لف و نشر» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام ترتیب درست است؟

- الف) پشت گوژ آمد فلک در آفرینش تا کند
هر زمان پیشست زمین بوس از برای افتخار
- ب) هندو به پیش خال تو باشد به چاکری
مهر رخ تو راست مه و زهره مشتری
- ج) عابدانی که روی بر خلق اند
پشت بر قبله می کنند نماز
- د) بعد از هزار سال به بام زحل رسد
گر پاسبان قصر تو سنگی کند رها
- ه) ویران مکن این دیده و دل ز آتش و آب
کآن جای خیال توست، وین جای غمت
- و) می اندر کف ساقی بی حجاب
سهیلی ست در پنجه آفتاب
- ۱ ب- الف- و- د- ج- ه
۲ ب- ج- و- ه- الف- د
۳ ج- الف- و- د- ب- ه
۴ و- ج- ب- د- ه- الف

۷۲- ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه های «ایهام تناسب، لف و نشر، مجاز، کنایه، حسن تعلیل» در کدام گزینه درست است؟

- الف) به امیدی ز چمن دسته سنبل برخاست
که سر زلف دراز تو کند پامالش
- ب) دلا به دست گرفتی می این چه دستان است
نه می گل است و نه طبع هزارستان است
- ج) دانی که چیست حالت درویش و پادشاه
گر بنگری به فقر من و احتشام او
- د) به آرزوی تو یک قوم کو به کو می رفت
به جست و جوی تو یک شهر در به در می گشت
- ه) پیش تیغت چه کنم گر نکنم سینه سپر
که ندارند ضعیفان سپری بهتر از این
- ۱ الف- ب- ج- د- ه
۲ ب- ج- د- ه- الف
۳ د- ج- ب- الف- ه
۴ ه- ب- د- الف- ج

۷۳- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«شبی چون شبّه روی‌شسته به قیر نه بهرام پیدا نه کیوان نه تیر»

① واج آرایه - تشبیه - حسن تعلیل - استعاره ② تشبیه - مراعات‌نظیر - ایهام - واج آرایه

③ استعاره - تشبیه - جناس - مراعات‌نظیر ④ ایهام - تشخیص - حسن تعلیل - جناس

۷۴- تأکید بیت زیر در کدام بیت تکرار شده است؟

«بی‌کمالی‌های انسان از سخن پیدا شود پسته بی‌مغز چون لب وا کند، رسوا شود»

① آدمی مخفی است در زیر زبان این زبان پرده است بر درگاه جان

② سخن گفتن آنگه بود سودمند کز آن گفتن آوازه گردد بلند

③ سخن گفتن بکر جان سفتن است نه هر کس سزای سخن گفتن است

④ مرا گفتن و کار بر دست اوست سخن گفتن نیک هر جا نکوست

۷۵- ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «پارادوکس، حس آمیزی، حسن تعلیل و

اسلوب معادله» در کدام گزینه صحیح است؟

الف) دل را که باشد آتش شوقی، به غم چه کار آیینۀ گداخته، جای غبار نیست

ب) دلم با چشم تو یکرنگ از آن است که پای اشک خونین در میان است

پ) طالع نگر که کشت امیدم ز آب سوخت در کشوری که برق هوادار خرمن است

ت) شور فرهاد کجا کم شود از پاسخ تلخ رو ترش کردن شیرین به شکر می‌ماند

① الف، ب، پ، ت ② ت، پ، ب، الف ③ الف، پ، ب، ت ④ پ، ت، ب، الف

۷۶- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «ایهام، لف‌ونشر، حسن تعلیل، استعاره مصرّحه،

تلمیح» مرتّب کنیم، کدام گزینه درست است؟

الف) به امیدی ز چمن دسته سنبل برخاست که سر زلف دراز تو کند پامالش

ب) خورشید عارض او چون ذره برده تابم بالای سرکش او چون سایه کرده پستم

ج) برهانده مرا عشق هم از دین و هم از کفر آسوده از آیین مسلمان و یهودم

د) تو خود فرشته‌ای نه از این گل سرشته‌ای گر خلق از آب و خاک، تو از مشک و عنبری

ه) در اشک من به چشم حقارت نظر مکن کاین لعل را به خون جگر پروریده‌ام

① د-ج-ه-الف-ب ② د-ج-الف-ه-ب

③ ب-الف-ج-ه-د ④ ب-ج-الف-ه-د

۷۷- آرایه‌های «اغراق، حسن تعلیل، واج آرایی، لفّ و نشر و پارادوکس» به ترتیب در کدام ابیات، آمده است؟

- الف) روشن شده است آینه ما به نور عشق خورشید، خال عیب رخ دودمان ماست
 ب) صائب اظهار غم و شادی خود بی‌طرفی است ورنه ما نیز بهاری و خزانی داریم
 ج) چنان از شرم زلفش آب شد در چشمه‌ها سنبل که نتوان امتیاز از موج کردن زلف سنبل را
 د) از روزگار حاصل هر کس به قدر دارد بی‌حاصلی است ما را حاصل از روزگاران
 ه) حلقه چاکری توست که دارد مه نو کمر بندگی توست که دارد جوزا
- ۱) ج، الف، ه، د، ب ۲) ج، ه، الف، ب، د
 ۳) الف، ب، ه، ج، د ۴) الف، ج، ب، د، ه

۷۸- ترتیب ابیات زیر، باتوجه به آرایه‌های «استعاره، ایهام، اغراق، حسن تعلیل، تشبیه» کدام است؟

- الف) صبح محشر که من از خواب گران برخیزم به جمال تو چو نرگس نگران برخیزم
 ب) جوی خون می‌رود از چشمه چشمم بر خاک بر سرم بین که ز دست تو چه‌ها می‌آید
 ج) خدنگ غمزه، از هر سو نهان انداختن تا کی سپر انداخت عقل از دست ناوک‌های خونریز
 د) فتاده نقد جوانی من ز من در راه به قدّ خم شده در زیر پا از آن نگر
 ه) شب، نرم نرم پای از جنگل برون نهاد آهسته دشت و بیشه نقابی بر او کشید
- ۱) ج- ه- ب- د- الف ۲) ه- الف- ب- د- ج
 ۳) ب- الف- د- ج- ه ۴) ه- ب- د- ج- الف

۷۹- چنانچه ابیات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «حسن تعلیل، ترصیع، جناس ناقص، مجاز، تشبیه» از بالا به پایین مرتّب سازیم، کدام ترتیب درست است؟

- الف) قطره خون تازه‌ای از تو رسیده بر دلم به که به دیده جا دهم تازه رسیده تو را
 ب) اندرین فصل گل‌افشان جا به طرف جوی جوی برکش آواز و ببر از بلبل خوش‌گوی گوی
 ج) قامتم از خمیدگی صورت چنگ شد ولی چنگ نمی‌توان زدن زلف خمیده تو را
 د) شکرشکن است یا سخن‌گوی من است؟! عنبرذقن (چانه) است یا سمن‌بوی من است؟!
 ه) پیش دهن‌پسته ز تنگی زده لاف ز آن است که هر کس دهندش پاره کند
- ۱) د، ه، الف، ج، ب، ۲) د، الف، ه، ب، ج ۳) ه، د، الف، ب، ج ۴) ه، د، الف، ج، ب

۸۰- آرایه‌های بیت زیر (از فروغی بسطامی) کدام هستند؟

«فروغی شهره هر شهر شد شعرم به شیرینی که در گفتار شیرین خسروم داده‌است فرمانی»

① واج آرای، ایهام تناسب، تلمیح، حس آمیزی

② کنایه، واج آرای، مراعات نظیر، حسن تعلیل

③ استعاره، تشبیه، اسلوب معادله، مراعات نظیر

④ حسن تعلیل، ایهام تناسب، استعاره، اسلوب معادله

۸۱- ترتیب درست ابیات به دلیل داشتن آرایه‌های «کنایه، حس آمیزی، اغراق، اسلوب معادله،

استعاره مکنیه» کدام است؟ (با تغییر)

الف) ساقی‌ام کرد چنان مست که هنگام سماع

ب) هر دو عالم چیست تا ما قیمت یوسف کنیم

ج) می‌توان بخشید اگر سنگی به چاه افکنده‌ایم

د) هر چه جز معشوق باشد، پرده بیگانگی است

ه) بوی یوسف را ز پیراهن شنیدن مشکل است

و) اشک کباب موجب طغیان آتش است

ز) وگر نه چشم شب‌نم سیر از گلزار کی گردد

ح) مگر در دامن خورشید اندازد سر خود را

① ب، ج، الف، د، هـ

② ب، د، ج، الف، هـ

③ هـ، الف، ب، د، ج

④ د، ج، الف، هـ، ب

۸۲- در بیت «بوسه‌ای گر نربوده‌ست ز یاقوت لبش / دهن لاله چرا تا به جگر سوخته است؟» کدام

آرایه‌های ادبی یافت می‌شود؟

① تشبیه، استعاره، مراعات نظیر، حسن تعلیل

② استعاره، تشبیه، حسن تعلیل، تلمیح

③ نغمه حروف، تشبیه، جناس، اغراق

④ استعاره، تشبیه، اغراق، تلمیح

۸۳- اگر ابیات را به لحاظ داشتن یکی از آرایه‌های «اسلوب معادله، تلمیح، مجاز، پارادوکس و حسن تعلیل» از بالا به پایین تنظیم کنیم، کدام ترتیب درست است؟

- الف) تا به شام ابد از رنج خمار ایمن شد هر که در صبح ازل ساغری از عشق چشید
 ب) آب حیوان که خضر در ظلماتش می‌جست به جز از عشق نبود این خبر از غیب رسید
 ج) مشکن دل ما که به به مرهم نشود چون شیشه شکست کی شود باز درست؟
 د) دور گردون را ز موج عشق دان گر نبودی عشق بفسردی جهان
 ه) کشته عشق وی از زنده جاوید به است درد کز وی رسد مایه‌ی درمان من است

۱) ب- الف- د- ج- ه

۲) ج- الف- ب- ه- د

۳) ج- ب- الف- ه- د

۴) ه- ب- د- الف- ج

۸۴- ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «استعاره مصرحه، کنایه، تناقض، حسن تعلیل و جناس» کدام است؟

- الف) چون غبار هستی‌ام بنشست گفتم روشن است / کز من خاکی کنون بر هیچ خاطر گرد نیست
 ب) در جهان مردی نمی‌بینم که از دردی جداست / یک طربناک است بر گردون و آن هم مرد نیست

ج) سرد باشد هر که او بی‌مهر رویی دم زند / چون دم مهر از دل گرم است از آن رو سرد نیست

د) درد دل را گفتم از وصلش دوا سازم ولیک / دردمندان محبت را دوا جز درد نیست

ه) هیچ رویی نیست کز چرخ سیه‌رو زرد نیست / کار هیچ آزاده‌ای زین آسیا بر گرد نیست

۱) الف، ب، د، ه، ج

۲) ه، الف، د، ج، ب

۳) ج، الف، ه، د، ب

۴) ه، د، ب، ج، الف

WWW.20SHOO.IR

۸۵- ترتیب و توالی ابیات زیر به لحاظ آرایه‌های «ایهام، استعاره، حسن تعلیل، تشبیه و مجاز» کدام است؟

- الف) بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم
 ب) سیر از رخ تو دیده به دیدن نمی‌شود
 ج) دمام تلخ می‌گوید دعاگویان دولت را
 د) غم هجوم آورده می‌دانم که زارم می‌کشد
 ه) دانی قیامت از چه ندارد سر قیام
- می‌روم و نمی‌رود ناقه به زیر محلم
 گل زین چمن تمام به چیدن نمی‌شود
 مکرر قند می‌ریزد لب لعل شکر بارش
 وین غم دیگر که دور از روی یارم می‌کشد
 در انتظار قامت رعنا ی او بود

- ۱) ج - ب - د - الف - ه
 ۲) ج - ب - د - ه - الف
 ۳) د - ج - ه - الف - ب
 ۴) ب - الف - ه - ج - د

۸۶- توالی ابیات از جهت داشتن آرایه‌های «پارادوکس - ایهام تناسب - حس آمیزی - لف و نشر - تناسب» به ترتیب کدام است؟ (با تغییر)

- الف) دل باز به جان آید کز وی خبری یابد
 ب) آبی بر آتشم زن از آن آتش مذاب
 ج) چه سود نرگس سرمست را نصیحت بلبل
 د) از دست دل سوخته و دیده خونبار
 ه) حدیث زلف و رخ دلکش تو خواهد بود
- بلبل به فغان آید کز گل شنود بویی
 کآب و گلم تمام بر آتش نهاده‌ای
 که هیچ فایده نبود اگر هزار بگوید
 یک لحظه نبودیم جدا ز آتش و از آب
 که بر صحیفه لیل و نهار خواهد ماند

- ۱) الف، ب، ج، ه، د ۲) ه، ج، ب، د، الف ۳) ب، ه، الف، د، ج ۴) ب، ج، الف، ه، د

۸۷- آرایه‌های «تناقض، حسن تعلیل، استعاره، تشبیه و مجاز» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) اگر رفت و آثار خیرش نماند
 ب) آن شاخه‌های نارنج اندر میان ابر
 ج) دلم خانه مهر یار است و بس
 د) باغ و بهار من نفس آرمیده است
 ه) گل بخندید و باغ شد پدرام
- نشاید پس از مرگش الحمد خواند
 چون پاره‌های اخگر اندر میان دود
 از آن می‌نگنجد در آن کین کس
 بیماری نسیم شفا می‌دهد مرا
 ای خوشا این جهان بدین هنگام

- ۱) ه، د، الف، ج، ب ۲) د، ج، ه، ب، الف ۳) ه، د، ج، الف، ب ۴) د، ج، ب، الف، ه

۸۸- آرایه‌های مقابل همه ابیات به استثنای بیت تماماً درست است.

① اگر این داغ جگرسوز که بر جان من است / بر دل کوه نهی، سنگ به آواز آید (اغراق- تشبیه)

② لباس مرگ بر اندام عالمی زیباست / چه شد که کوه و زشت این قبا به قامت ماست (مجاز- استعاره)

③ دل‌ها برای اوست که اندر تپیدن است / دریا ز شور اوست که اندر تلاطم است (حسن تعلیل- موازنه) ④ گفتار من باد آیدش، خون ریختن داد آیدش / گر رنج من یاد آیدش عهد من آسان نشکند (جناس- متناقض‌نما)

۸۹- در بیت: «مکن عییم که می‌کاهم چو ماه از تاب مهر او که گر ماهی تب هجرش کشد کوهی شود کاهی» کدام آرایه‌ها وجود ندارد؟

① کنایه، تشبیه، تضاد ② استعاره، ایهام، حسن تعلیل

③ مجاز، تناقض، حس آمیزی ④ ایهام تناسب، تشخیص، مراعات نظیر

۹۰- ترتیب توالی ابیات زیر براساس آرایه‌های «حسن تعلیل، ایهام تناسب، تناقض، استعاره مصرحه و جناس» کدام است؟

الف) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را مهر لب او بر در این خانه نهادیم

ب) زغمازی است مشک آخر سیه روی که از صد پرده بیرون می‌دهد بوی

ج) گر دیگران به عیش و طرب خرمند و شاد ما را غم نگار بود مایه سرور

د) چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم

هـ) صحبت حور نخواهم که بود عین قصور با خیال تو اگر با دگری پردازم

① ب- د- ج- ه- الف ② ب- ه- ج- الف- د

③ ج- ه- ب- الف- د ④ ج- د- ب- ه- الف